

Predikatie over Exodus 34 vers 5 t/m 7
door eerwaarde heer D.J. van Keulen
HHK Voorburg – 19 januari 2014

Votum.

Zingen Psalm 147 : 10.

Geloofsbelijdenis van Nicéa.

Schriftlezing Exodus 34

1 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Houw u twee stenen tafelen, gelijk de eerste waren; zo zal Ik op de tafelen schrijven dezelfde woorden die op de eerste tafelen geweest zijn, die gij gebroken hebt.

2 En wees bereid tegen den morgenstond; dat gij in den morgenstond op den berg Sinaï klimt, en stel u aldaar voor Mij op den top des bergs.

3 En niemand zal met u opklimmen; dat er ook niemand gezien worde op den gansen berg; ook het kleine vee noch runderen zullen tegenover dezen berg weiden.

4 Toen hieuw hij twee stenen tafelen gelijk de eerste; en Mozes stond des morgens vroeg op en krom op den berg Sinaï, gelijk als hem de HEERE geboden had; en hij nam de twee stenen tafelen in zijn hand.

5 De HEERE nu kwam nederwaarts in een wolk en stelde Zich aldaar bij hem; en Hij riep uit den Naam des HEEREN.

6 Als nu de HEERE voor zijn aangezicht voorbijging, zo riep Hij: HEERE HEERE, God, barmhartig en genadig; lankmoedig en groot van weldadigheid en waarheid;

7 Die de weldadigheid bewaart aan vele duizenden, Die de ongerechtigheid en overtreding en zonde vergeeft; Die den schuldige geenszins onschuldig houdt, bezoekende de ongerechtigheid der vaders aan de kinderen en aan de kindskinderen, in het derde en in het vierde lid.

8 Mozes nu haastte en neigde het hoofd ter aarde en hij boog zich,

9 En hij zeide: Heere, indien ik nu genade gevonden heb in Uw ogen, zo ga nu de Heere in het midden van ons, want dit is een hardnekkig volk; doch vergeef onze ongerechtigheid en onze zonde, en neem ons aan tot een erfdeel.

10 Toen zeide Hij: Zie, Ik maak een verbond; vóór uw ganse volk zal Ik wonderen doen, die niet geschapen zijn op de ganse aarde, noch onder enige volken; also dat dit ganse volk, in welks midden gij zijt, des HEEREN werk zien zal, dat het schrikkelijk is hetwelk Ik met u doe.

11 Onderhoud gij hetgeen dat Ik u heden gebied; zie, Ik zal voor uw aangezicht uitdrijven de Amorieten en de Kanaänieten en de Hethieten en de Ferezieten en de Hevieten en de Jebusieten.

12 Wacht u, dat gij toch geen verbond maakt met den inwoner des lands waarin gij komen zult; dat hij misschien niet tot een strik worde in het midden van u.

13 Maar hun altaren zult gijlieden omwerpen en hun opgerichte beelden zult gij verbreken, en hun bossen zult gij afhouden

14 (Want gij zult u niet buigen voor een anderen god; want des HEEREN Naam is IJveraar, een ijverig God is Hij);

15 Opdat gij misschien geen verbond maakt met den inwoner van hetzelfde land; en zij hun goden niet nahoereren, noch hun goden offeranden doen, en hij u nodigende, gij van hun offerande eet,

16 En gij voor uw zonen vrouwen neemt van hun dochters; en hun dochters, haarlieder goden nahoererende, maken dat ook uw zonen haar goden nahoereren.

17 Gij zult u geen gegoten goden maken.

18 Het feest der ongezuurde broden zult gij houden; zeven dagen zult gij ongezuurde broden eten, gelijk Ik u geboden heb, te gezetter tijd der maand Abib; want in de maand Abib zijt gij uit Egypte uitgegaan.

19 Al wat de baarmoeder opent is Mijne; ja, al uw vee dat mannelijk zal geboren worden, openende de baarmoeder van het grote en kleine vee.

20 Doch den ezel die de baarmoeder opent, zult gij met een stuk kleinvee lossen; maar indien gij hem niet zult lossen, zo zult gij hem den nek breken. Al de eerstgeborenen uwer zonen zult gij lossen, en men zal voor Mijn aangezicht niet ledig verschijnen.

21 Zes dagen zult gij arbeiden, maar op den zevenden dag zult gij rusten; in den ploegtijd en in den oogst zult gij rusten.

22 Het feest der weken zult gij ook houden, zijnde het feest der eerstelingen van den tarweoogst; en het feest der inzameling, als het jaar om is.

23 Al wat mannelijk is onder u zal driemaal in het jaar voor het aangezicht des Heeren HEEREN, des Gods van Israël, verschijnen.

24 Wanneer Ik de volken voor uw aangezicht uit de bezitting zal verdrijven en uw landpalen verwijderen, dan zal niemand uw land begeren, terwijl gij henen opgaan zult om te verschijnen voor het aangezicht des HEEREN uws Gods, driemaal in het jaar.

25 Gij zult het bloed van Mijn slachtoffer niet offeren met gedeseemd brood; het slachtoffer van het paasfeest zal ook niet vernachten tot den morgen.

26 De eerstelingen van de eerste vruchten uws lands zult gij in het huis des HEEREN uws Gods brengen. Gij zult het bokje in de melk zijner moeder niet koken.

27 Verder zeide de HEERE tot Mozes: Schrijf u deze woorden; want naar luid dezer woorden heb Ik een verbond met u en met Israël gemaakt.

28 En hij was aldaar met den HEERE veertig dagen en veertig nachten; hij at geen brood en hij dronk geen water; en Hij schreef op de tafelen de woorden des verbonds, de tien woorden.

29 En het geschiedde toen Mozes van den berg Sinaï afging (de twee tafelen der getuigenis nu waren in de hand van Mozes, als hij van den berg afging), zo wist Mozes niet, dat het vel zijns aangezichts glinsterde, toen Hij met hem sprak.

30 Als nu Aäron en al de kinderen Israëls Mozes aanzagen, zie, zo glinsterde het vel zijns aangezichts; daarom vreesden zij tot hem toe te treden.

31 Toen riep hen Mozes; en Aäron en al de oversten in de vergadering keerden weder tot hem, en Mozes sprak tot hen.

32 En daarna traden al de kinderen Israëls toe; en hij gebod hun al wat de HEERE met hem gesproken had op den berg Sinaï.

33 Alzo eindigde Mozes met hen te spreken; en hij had een deksel op zijn aangezicht gelegd.

34 Doch als Mozes voor het aangezicht des HEEREN kwam om met Hem te spreken, zo nam hij dat deksel af, totdat hij uitging; en nadat hij uitgegaan was, zo sprak hij tot de kinderen Israëls wat hem geboden was.

35 Zo zagen dan de kinderen Israëls het aangezicht van Mozes, dat het vel van Mozes' aangezicht glinsterde; derhalve deed Mozes het deksel weder op zijn aangezicht, totdat hij inging om met Hem te spreken.

Gebed.

Zingen Psalm 24 : 2 en 3.

Exodus 34 de verzen 5 t/m 7, die lees ik u voor als het Woord van God en onze tekst voor vanavond.

5 De HEERE nu kwam nederwaarts in een wolk en stelde Zich aldaar bij hem; en Hij riep uit den Naam des HEEREN.

6 Als nu de HEERE voor zijn aangezicht voorbijging, zo riep Hij: HEERE HEERE, God, barmhartig en genadig; lankmoedig en groot van weldadigheid en waarheid;

7 Die de weldadigheid bewaart aan vele duizenden, Die de ongerechtigheid en overtreding en zonde vergeeft; Die den schuldige geenszins onschuldig houdt, bezoekende de ongerechtigheid der vaders aan de kinderen en aan de kindskinderen, in het derde en in het vierde lid.

Om met Gods hulp en onder de inwachting van Zijn Heilige Geest naar aanleiding van deze tekstwoorden stil te staan bij drie gedachten.

- 1^e. De Heere daalt neer.
- 2^e. Zijn Wezen rijst op.
- 3^e. Mozes knielt neer.

Toen zeide de HEERE tot Mozes, zo begint Exodus 34. Wat een wonder dat de Heere gaat spreken. Wat een wonder dat de Heere Zijn mond opent tot Zijn knecht Mozes. Mozes had voor dat volk gesmeekt en gebeden tot de Heere. Want er lag een schuld in dat verbondsvolk, in dat volk van Israël. Wat was er gebeurd? Wel, Mozes was de berg op geweest. Hij had veertig dagen met God verkeerdt. En de Heere had hem de tafelen van de heilige wet gegeven. In die tijd dat Mozes op de berg met God verkeerdt, heeft dat volk zich een gouden kalf gemaakt en ze hebben gedanst rondom dat gouden kalf. Ze hebben zwaar gezondigd tegen de Heere. En u weet het, toen Mozes van de berg af kwam en dat volk hoorde en dat volk zag, heeft hij in een heilige toorn ontstoken die stenen tafelen kapot gegooit. En nu, nu lag er in dat hardnekkige volk van Israël alle reden dat de Heere de banden zou door snijden, definitief. Dat Hij Zich in Zijn hemel zou terug trekken en dat Hij dat volk aan zichzelf zou overlaten.

Verwonderlijk, dat dat volk danst rondom een gouden kalf. Als het nu nog een heidenvolk was geweest dat nog nooit van de Heere en van Zijn Woord had gehoord, dan hadden we het ons wellicht in kunnen denken, voor kunnen stellen. Maar dit volk, dat het aan den lijve had ondervonden de almacht, de majesteit van God. Dit volk dat er van getuigen kon dat de Heere dat volk had los gemaakt uit de banden van de slavendienst in Egypte. Dat volk dat door de zee was geleid, terwijl al de Egyptenaars daarin verdronken zijn. Dit volk dat in de woestijn had gewandeld en door de Heere verzorgd is geworden, omringd is geworden. In heel die woestijnreis heeft het dat volk aan niets ontbroken: water uit de steenrots, manna om te eten, kwakkels, zodat ze ook vlees zouden eten. De Heere heeft Zich niet

onbetuigd gelaten. En ze zijn maar zo de Heere vergeten. En ze dansen rondom dat gouden kalf.

Of is er vanavond een die moet zeggen: “Nou, ik kan het me toch aardig goed voorstellen”? U die wat kennis hebt van uw eigen hart. U die in de spiegel hebt moeten kij-ken. U die er achter gekomen bent dat er achter uw godsdienst en achter uw uiterlijke vroomheid wellicht een heiden schuil gaat, een vijand van God en Goddelijke zaken, een mens die niets anders doet en niets liever doet dan die heilige wet van God te overtreden. Want zo komt dat bondsvolk openbaar, die de wet van de duivel in het hart heeft geschreven, om de begeerlijkheden van het vlees te doen, om alles na te volgen wat zonde is, en om onderhand met de wereld onder te gaan en te verderven. Roept u het weleens uit: “Als ik niet vast gehouden word, als de Heere het niet doet, als het niet van één kant komt en blijft komen, dan is het een verloren zaak”? Hebt u zichzelf teruggelezen in dat volk van Israël, dat telkens opnieuw die verbondsbanden door haalde, dat telkens opnieuw afstand nam van de Heere?

Toen zeide de HEERE tot Mozes... De Heere spreekt niet tot dat volk, maar Hij spreekt tot dat volk in de weg van de middelaar van dat volk, in de weg van Mozes, die ten koste zelfs van zijn eigen zaligheid heeft gepleit bij de Heere voor dat volk. Want die zware zonde heeft hem uitgedreven tot de troon van de Goddelijke genade, of er voor dat volk nog barmhartigheid te verkrijgen was. En als dat er niet zou zijn: “Delg mij dan maar uit Uw boek, opdat dat volk behouden zou worden”. Zie daar eens schitteren hoe Mozes het type is, de voorafschaduwing is van die gezegende Heere Jezus Christus, die Middelaar van het Nieuwe Verbond, die Middelaar van al Gods volk.

Toen zeide de HEERE tot Mozes: “Houw u twee stenen tafelen gelijk de eerste waren”. Dus opnieuw moeten daar stenen tafelen gemaakt worden. Wie had die eerste stenen tafelen gemaakt? Dat had de Heere Zelf gedaan. De Heere had die stenen tafelen uitgehouden. Die had Hij met Zijn eigen vinger beschreven. En nu krijgt Mozes het bevel: “Houw u twee stenen tafelen gelijk de eerste waren”. Dus nu moet Mozes ze uit de steenrots houwen. Maar Mozes mag niet de wet van God op die tafelen schrijven. Want de Heere zegt: “Zo zal Ik op de tafelen schrijven dezelve woorden die op de eerste tafelen geweest zijn, die gij gebroken hebt”.

Waar zou dat verschil op duiden? En waar zal die overeenkomst op duiden? Wat zou dat betekenen, dat nu Mozes stenen tafelen moet uithouwen? En wat zou het betekenen dat toch opnieuw de Heere op die tafelen schrijft met Zijn eigen vinger? Wel, ik las bij een verklaarder heel treffend. Die zegt: “Hier in die twee stenen tafelen, die

eerste en die tweede, daar vindt u het beeld van ons hart vóór de zondeval en ná de zondeval". Want de Heere had ons geschapen, in de rechtstaat, met een volkomen hart. En in ons hart had Hij Zijn heilige wet geschreven. In de rechtstaat was dat hart van God gemaakt en door Hem bewerkt. En door onze zonden en ongerechtigheden hebben wij dat hart van ons en die wet van God in ons hart aan stukken geslagen. En nu? Wil het nu wel zijn met een mens op weg en reis naar de eeuwigheid, nu is het nodig dat die Meerdere Mozes, die gezegende Heere Jezus Christus, ons hart als een stenen tafel bij Zijn Vader brengt, opdat Hij er opnieuw, als met Zijn vinger, Zijn heilige wet in zou schrijven. Het duidt tegelijkertijd aan dat er voor u en mij geen toegang is tot het Wezen van de eeuwige God, dan alleen in de weg van de Middelaar.

Twee stenen tafelen gelijk de eerste waren. En de Heere zou op die tafelen schrijven.

En de opdracht van de Heere gaat verder: "Wees bereid tegen de morgenstond, dat gij in de morgenstond op de berg Sinaï klimt en stel u aldaar voor Mij op de top des bergs". Mozes wordt geroepen om voor het aangezicht van God te verschijnen. Wat denkt u? Zal er niet in het hart van Mozes een danklied zijn opgeklommen. Zal Mozes niet verwonderd geweest zijn dat zijn gebed, zijn tussentredend gebed voor het volk, door de Heere gehoord en verhoord is geworden. En dat de Heere in deze weg opnieuw bemoeienis met Zijn bondsvolk gaat houden. En dat de Heere gaat bewijzen dat Hij, dwars tegen de ontrouw van dat volk, de Getrouwe is. Maar de Heere stapt nooit over de zonde heen. De Heere is geen God Die onze ongerechtigheden maar zo door de vingers ziet.

"En niemand zal met u opklimmen". Ook Aäron niet, die met hem mee mocht naar de farao toe. Niemand zal met u opklimmen, want dat ganse volk had gedanst rondom dat gouden kalf. En dat ganse volk stond in zichzelf schuldig. En ze moesten aan die zonde herinnerd blijven. Juist ook wel in die twee stenen tafelen, die de Heere met Zijn vinger zou beschrijven. Die twee stenen tafelen die Mozes had uitgehouwen, die zouden het volk blijvend herinneren aan het gegeven dat die eerste tafelen kapot gegaan waren vanwege hun zonde, opdat zij zich nooit verheffen zouden.

U bent slecht af als u vergeet waar u vandaan gekomen bent. Of weet u dat niet? Leeft u maar zo het leven en bent u tevreden met uw godsdienst? Houdt u het nog uit en kunt u nog op de been blijven? Of weet u waar u vandaan gekomen bent? Er wordt weleens gezegd: "Je moet bij de val beginnen", maar dat is natuurlijk niet waar. Je moet bij de rechtstaat beginnen. Goed en recht uit Gods scheppende handen voort gekomen. En het is uw en mijn keuze

geweest. Tegen God, onze Schepper en Formeerder, zijn wij opgestaan. Wij hebben afstand genomen van Hem. Wij hebben in ons leven uitgedrukt: "Aan de kennis Uwer wegen heb ik geen lust". De Heere gaat nooit over de breuk heen en over de zonde heen. Aan het Evangeliewoord zijn geen voorwaarden verbonden, dan deze voorwaarde, en dat is een Goddelijke voorwaarde, dat Hij u weghaalt van de zondige plek waar u bent, en Hij u terug brengt naar de plaats waar u en Hij vaneen gescheiden zijn, waar de wegen uit elkaar gegaan zijn. De Heere brengt terug op de plaats van de breuk, opdat u zich blijvend zult herinneren wie u bent, wie u blijft, waar u vandaan komt. Zoals dat volk in die tweede stenen tafelen herinnerd werd. Zo is het ook in het werk van de Heere Jezus Christus, de Middelaar van het Nieuwe Verbond, dat dat gezaligde en gezegende volk nooit zal mogen vergeten dat hun afkomst er een is van zwartheid, van vuilheid, van zondigheid. Dat u nooit een mens zult zijn die uzelf, in vergelijking tot anderen wellicht, gaat beschouwen als een halve heilige, dat u vindt dat u al wat aardig opknaapt, dat het er al wat op lijkt, dat u een groei hebt doorgemaakt en onderhand een bevestigd christen geworden bent ofzo. Dat het aldus niet zal wezen, als het aan de grond ligt in uzelf. Want waarom werd dat volk nu aan zichzelf herinnerd? En waarom moeten u en ik aan onszelf herinnerd blijven? Opdat wij in onszelf grondeloos zouden zijn. Alle gronden zouden kwijt raken, wat toch voor de eeuwigheid geen vaste grond blijkt te wezen.

Wees bereid tot de morgenstond. Niemand zal met u opklimmen. Ook het kleine vee, noch runderen zullen tegenover deze berg weiden.

En dan dit. Toen hieuw hij twee stenen tafelen gelijk de eerste. Mozes is gehoorzaam aan het bevel van God. Dat is de enige onder dat hele bondsvolk. Hij was gehoorzaam. Dat hele volk was overtredend en wederspanning. Hij deed naar Gods bevel.

Zie daar weer in uitgedrukt wat in het leven van de Heere Jezus Christus, in Zijn borgtochtelijke gang is openbaar gekomen. Hoe Hij ogenblikkelijk gehoorzaam is op het hoog bevel van Zijn Vader en ten volle alles heeft uitgevoerd wat Zijn Vader Hem had opgedragen om te doen.

Toen hieuw hij twee stenen tafelen gelijk de eerste.

Dat is ook wat! Als ik u gezegd heb dat die eerste stenen tafelen het beeld zijn van ons hart vóór de val, en die tweede stenen tafelen het beeld zijn van het mensenhart ná de val in de weg van de Goddelijke genade. Er staat: "Gelijk de eerste". Wat betekent dat? De Heere laat Zijn Kerk weer lijken op die volmaakte beeldrager van vóór de val. De Heere drukt opnieuw Zijn Goddelijk beeld in de zul-

ken af. Het is hier ten dele, en je klaagt over je onvolmaaktheid, maar straks in de eeuwige zaligheid zullen ze weer ten volle dat Goddelijke beeld dragen. Maar dan zal het toch heerlijker zijn. Want dan zijn ze niet in de zaligheid gekomen door hun werk en door hun verdiensten. Hun gehoorzaamheid heeft ze daar niet gebracht. Maar ze zullen roemen in de gehoorzaamheid van die Tweede Adam, van die gezegende Heere Jezus Christus, Die in heel Zijn leven en in heel Zijn gang het beeld van Zijn Vader droeg en ook heeft uitgedragen; in alles op Zijn Vader leek en Zijn Vader heeft geopenbaard en bekend gemaakt de mensenkinderen. En de Heere gaat ons vertellen, juist in dit gedeelte, hoe Hij is, hoe Zijn Wezen is, wat er in Hem is aan gedachten van vrede en geen gedachten van kwaad. Hij hieuw twee stenen tafelen. En Mozes stond des morgens vroeg op.

Dat kon geen luiheid en geen uitstel lijden. Hij stond vroeg op. Dit was een gewichtig werk. Dat moest gedaan worden. Dat wilde gedaan worden tot heil en tot nut van het volk. Des morgens vroeg op. Zo is de Heere Jezus Christus, Die het gezegd heeft: “Zie, Ik kom, o God, om Uw wil te doen”, direct uitgegaan om dat werk te volbrengen en te volvoeren wat de Vader Hem bevolen had om te doen. Hij stond des morgens vroeg op en klom op de berg Sinaï, gelijk als hem de Heere geboden had, en hij nam de twee stenen tafelen in zijn hand.

Daar gaat Mozes de berg op, voor de tweede maal. Nu met twee stenen tafelen bij zich. Ja, hij was met stenen tafelen de berg af gekomen die de Heere had gemaakt. Nu neemt hij tafelen mee naar boven toe. En daar, ver boven het aards gewemel uit, daar is het enige wat nog afstand maakt tussen hem en de Heere, dat is zijn lichaam. Dat zal ook zometeen blijken als de Heere nederwaarts komt in een wolk, dat de Heere Zijn eigen tegenwoordigheid tempert en enigszins de felle stralen van het Goddelijk licht tegen houdt. Mozes zou bezweken zijn. Dat zou zijn lichaam niet hebben kunnen dragen, de volle openbaring van de Goddelijke tegenwoordigheid. Dat wou ik u toch vragen vanavond. Of u daar nu bevindelijke kennis van hebt? Of u op dat punt “amen” kunt zeggen? Dat u het zeggen moet en mag voor het aangezicht van God: “Hij kwam tot mij in Zijn liefde, in de Heere Jezus Christus, en Hij heeft die liefde moeten inhouden. Het kon ten volle nog niet worden uitgestort, want ik zou bezweken zijn, ik zou gestorven zijn”.

Trouwens, dat zegt u er natuurlijk bij. “Het zou in dat ogenblik niet erg geweest zijn om te sterven, want het was tussen de Heere en mijn ziel een vlak veld”. Dat is het tussen Mozes en de Heere ook, een vlak veld. De Heere heeft in Zijn eigen werk, in Zijn eigen gena-

de Zich aan Mozes gebonden en verbonden. Dan is er niets meer dat nog afstand schept. Maar weet u ervan, dat dat lichaam van u de enige scheiding geweest is tussen God en uw ziel? En versta je er ook in dat licht iets van dat de apostel zegt, dat hij wenste ontbonden te zijn en met Christus te zijn? Dat is immers zeer verre het beste.

Mozes klom op de berg Siniaï, gelijk als hem de Heere geboden had. En hij nam de twee stenen tafelen in zijn hand. Als teken van zijn gehoorzaamheid stelt Hij de Heere die stenen tafelen voor. En de Heere nu kwam nederwaarts in een wolk. Wat een wonder! De Heere had gesproken tot Mozes. Uit de hemel vandaan gesproken tot Mozes. Terwijl dat volk zo zwaar had gezondigd. Dat is een voorrecht geweest voor dat volk! Maar nu een nog groter wonder. Dat de Heere niet alleen gesproken heeft, maar dat de Heere ook nederwaarts gekomen is. Hij is Zelf naar dat volk toe gekomen. Wat is dat groot! Wat is dat heerlijk! Ik wou u eens vragen: Heeft de Heere weleens tot u gesproken? Hebt u de stem des Heeren weleens gehoord? Dat kunt u hieraan heel eenvoudig weten. Dan hebt u zich verwonderd en verbaasd, dat de Heere naar u om zag. En ik wil u ook niet onthouden... Laat het tot troost zijn voor die arme en behoeftige, die zoekende ziel. Ik wil u niet onthouden wat ik bij Kohlbrugge las. Kohlbrugge zegt: "Als er in een Schriftwoord een enig straaltje licht door komt wat uw hart verkwikt en opbeurt, dan is dat Schriftwoord voor u". "Zo heb ikzelf vele Schriftwoorden ontvangen", zegt Kohlbrugge. "Maar telkens was daar direct de duivel er bij, die tot mij sprak: "Je beeldt het je in, dat Woord is niet voor jou. Je bent een verlorene en je bent een verworpen". En Kohlbrugge zegt: "Weet u wat ik dan de duivel antwoordde? Je hebt gelijk satan, ik ben een verlorene in mezelf. Wat kan ik dan beter doen dan me slechts vast te klemmen aan dat eeuwig blijvende, zekere Woord van God".

Dat is nu geloof. Dat is het nu. Dat je met alles wat tegen is, je klemmt aan dat onwankelbare Woord van God. Maar dat gaat alleen in die weg, als de Heere Zijn mond opent en tot je spreekt. Dan hebt u het ook ondervonden dat de Heere altijd spreekt in een weg van recht, van Goddelijke gerechtigheid. De Heere trekt een recht spoor immers, in het leven van een mens.

Maar zie hier zo'n grote weldaad die Mozes te beurt mocht vallen, dat de Heere nederwaarts kwam in een wolk. En dat heb ik u net gevraagd, of u daar kennis aan hebt. Waarom vraag ik u dat? Wel hierom, het zou kunnen zijn dat u zich in het leven tevreden hebt gesteld met een belofte, en dat u leeft en ademt op een woord. Maar wil een woord geen daad wezen?! Wil het niet tot een zaak komen?!

Kent u niet het verlangen van de vervulling van Gods Woord, dat Hij met Zichzelf en Zijn eigen aanwezigheid dat Woord zal bevestigen in uw leven en waar zal maken? Daar gaat het toch om. Of niet? Heel eenvoudig, als u een fiets wordt beloofd en er wordt een folder bij geleverd. U kunt niet fietsen. Pas als hij er staat, dan bent u in staat om er op te rijden. Nou dat, in zijn eenvoudigheid gezegd, is de zaak waar het over gaat. Kunt u het stellen met iets toegezegds? Of gaat het om de vervulling van dat woord?

De Heere nu kwam nederwaarts. Daar zit ook iets in van die nederbuigende goedheid van God. Al was Mozes de berg op geklommen, hij was nog lang niet aan de Heere geraakt. Hij was nog lang niet in de hemel.

Dat is tot waarschuwing van u, die met uw vroomheid, met uw wetsbetrachting, met uw heilig leven probeert op te klimmen tot God en het hart van God zoekt te bewegen, u zelf wat waardig wilt maken voor de genade ofzo. Dat gaat niet. Dat is ten enenmale onmogelijk. Want hoe hoog u ook opklimt, u bent nog op een eeuwige afstand van de eeuwige God.

Mozes is op de berg, maar de Heere komt neder in een wolk. Dus als een Goddelijke hand op zijn ogen, om hem te beschermen opdat hij niet sterven zou. Maar tegelijkertijd is die wolk het teken van de Goddelijke aanwezigheid. En zie hier nogmaals die nederbuigende goedheid van God, dat er van de Heere staat: "En Hij stelde Zich aldaar bij hem". Dus die grote, ontzaglijke, eeuwige God, gaat in gemeenschap treden met dat kleine, onaanzienlijke mensenkind, wat Mozes is. De Heere gaat met hem spreken. Zo nederbuigend goed is God. Dat is overweldigend hoor, als het je te beurt valt. Dat is niet klein te krijgen. Dat is ook niet meer te ontkennen. Dat is een heerlijke zaak.

De Heere nu kwam nederwaarts.

Maar toch moest Mozes de berg op. Weet u waarom? Uit het aards gewemel vandaan. Ik wil er dit maar mee zeggen: De Heere spreekt met een mensenkind in de eenzaamheid, in de binnenkamer, uit het gewoel van de wereld weg. Het is de duivel die u in de drukte wilt houden. Het is de duivel die u zoekt op te slokken met alle dingen van de wereld en van de tijd. Het is de duivel die het wil dat u maar voort rent en maar voort jaagt en nooit eens tot rust en tot stilte komt. Maar juist in de rust en in de stilte, daar behaagt het God nederwaarts te komen en tot een mens te spreken.

Is dat uw ervaring? Hebt u dat meegemaakt? Dat u eens apart genomen werd, omdat de Heere een bijzonder woord tot u te spreken had.

De HEERE daalt neer. Dat was de eerste gedachte. En let er wel op hoe de Heere daar omschreven staat. Met vijf hoofdletters. Dus Hij komt neer als de God van het verbond. Dat betekent: Hij komt neer met welmenende, met goede gedachten. Hij komt niet neer ter wrake op deze plaats, maar Hij komt hier neer tot voordeel van Zijn volk.

Hij kwam nederwaarts. En wat staat er dan? Hij riep uit de Naam des HEEREN. Wie roept daar de Naam des HEEREN uit? Dat "Hij" staat geschreven met een hoofdletter. Dus dat doet Mozes niet. Maar de HEERE roept uit de Naam des HEEREN. Ofwel, Hij is tegenwoordig op die plaats en Hij maakt Zijn tegenwoordigheid bekend. Hij roept Zichzelf uit, zoals Hij is. De Naam des HEEREN. En die Naam kende Mozes, Exodus 3. Daar had de Heere tot Mozes gesproken bij de brandende braambos. Daar had de Heere Zichzelf bekend gemaakt, toen Mozes zei: "Maar wat moet ik zeggen? Wie heeft mij gestuurd?" Toen heeft de Heere gezegd: "Ik ben Die Ik ben, Ik zal zijn Die Ik zijn zal". En hier in hoofdstuk 34 spreekt de Heere opnieuw die Naam uit. Dus in die tussenliggende 31 hoofdstukken is er zoveel gebeurd. We nemen alleen maar in ogen-schouw die zonde van het dansen rondom het gouden kalf. Dat is er gebeurd. En toch, ondanks die zonde, maakt de Heere Zich opnieuw in die Naam bekend. Ofwel: "U hebt gelijk, Mozes, het is een hardnekkig volk, maar Ik ben ook Dezelfde gebleven. Zij veranderen niet, ze knappen niet op. Maar ik verander ook niet in Mijn eeuwige trouw".

Hij riep uit de Naam des HEEREN. Dat stelt de ziel ook gerust. Als de Heere die Naam uitroept. Als Hij Zich zo bekend maakt. Want als de Heere Zich aan je openbaart (zie dat ook eens na in je leven), dan vrees je toch te sterven. Of niet? Denk er om dat je hele zondige bestaan in een ogenblik aan je voorbij flitst. Denk er om dat je vreest onder die grote God te bezwijken. Dat het wraakzwaard van Zijn gerechtigheid je zal treffen. Denk er om dat de angst je hart bevangt. Het is u onderlaatst waarschijnlijk nog gepredikt. Kijk alleen maar naar die herders in de kerstnacht. Dat daar die engel zegt: "Vreest niet". Dat was nodig omdat ze vreesden, omdat ze beangst waren vanwege die heerlijkheid, die tegenwoordigheid van de eeuwige God. Wat is het troostrijk als de Heere de Naam des HEEREN uitroept. Ofwel, als Hij Zich aan Zijn volk bekend maakt in de Heere Jezus Christus. Want dan is het genade. Dan is het liefde. En dan is het vergeving.

Als nu de Heere voor zijn aangezicht voorbij ging, zo riep Hij. Weer de Heere Die roept. Waarom staat dat er? "Zo riep Hij", tot tweemaal toe. Wel, ik dacht hier om: omdat die Naam niet verborgen mag blij-

ven. En omdat er ook een tijd zal komen, als er geen tijd meer is, dat die Naam het zal zijn Die de ganse hemel en de ganse aarde vervult. En dat het die Naam zal zijn Die de duivel en al zijn demonen het zal aanzeggen dat ze de strijd verloren hebben, dat ze het niet gewonnen hebben, tot in alle eeuwigheid toe. Dat die Naam het zal zijn die uitgeroepen wordt over het rond der aarde. Die de haters van God door de knieën zal dwingen, en dat ze Hem zullen zien Die ze doorstoken hebben. En die Naam zal maken dat al de geslachten des aardrijks over Hem rouw zullen bedrijven. Maar die Naam zal het ook zijn Die de Zijnen er uit haalt. De Zijnen die nu aan de kant staan. Die opzij geschoven worden. Die zich in de marge bewegen. Die niet meer meetellen. Die door de wereld veracht worden en als onedel worden weggeschoven. Dat Hij hun God, dus dat ze Koningskinderen zijn. En wat ook nog geldt is dit, dat diegenen van Gods volk die het voor zichzelf allemaal niet meer geloven kan en het niet meer bekijken kan, en denkt dat hij er niet meer bij hoort. “Ik heb teveel gezondigd, te lang de Heere getergd”. Dat die het wordt toegezegd: “Ik doe het niet om u, maar Ik doe het om Mijns groten Naams wil”. Opdat er niet anders gehoord zal worden over het ganse aardrijk dan de lof des Heeren.

Zo riep Hij: “HEERE HEERE”. Dus: Ik kom tot u met Mijn verbond. Die Naam wordt tweemaal uitgesproken. Dus een dubbele mate van het verbond. Ofwel, Mijn gedachten des vredes zijn vele malen groter dan de gedachten des kwaads van het volk. Hun zonde is groot, maar Mijn vergeving en genade zijn nog vele, vele malen groter. Als het ware golft die Naam des Heeren over dat volk heen, hier tot Mozes gesproken.

HEERE HEERE, God Die alles bezit en Die ook alles weet. Die de harten en de nieren proeft van heel Zijn volk Israël. Maar ook vandaag van u en mij. Die precies weet wat er in u en mij om gaat. Hij gaat ons bekend maken wat er in Hem om gaat. Barmhartig en genadig. Barmhartig, dat wijst op het Goddelijk hart. En in dat Goddelijk hart wordt een overvloed van erbarmen gevonden. Ofwel, Goddelijk medelijden. Hij ziet Zijn volk Israël dansen rondom het gouden kalf. Hij ziet het verbondsvolk wegzwerfen bij Hem vandaan, terwijl ze het teken van het verbond aan hun eigen lichaam dragen in de besnijdenis. Hij ziet u bij Hem wegzwerfen, terwijl u het teken van het verbond aan uw voorhoofd draagt. Hij ziet u op eigen gekozen wegen gaan, terwijl Zijn bemoeienissen in uw leven vele zijn, net als bij dat volk van Israël. Durft u beweren dat u in tijdelijke zaken nooit door Hem bent uitgered? Durft u beweren dat u nooit eens bent aangesproken door het Woord van God? En toch nog altijd voor eigen rekening. Toch nog altijd op uw eigen wegen.

De Heere is barmhartig. Hij ziet het niet als een grillig en een afstandelijk God aan. Maar Hij ziet het aan met mededogen, omdat Hij als de eeuwige God het weet dat u heen reist naar die plaats waar Hij u naar toe verwijzen móet, vanwege Zijn Goddelijke gerechtigheid.

Barmhartig. Hij heeft te doen met u.

Maar ook met u die de Zijne zijn mag. Die door genade door Hem bent vrijgekocht van schuld en straf. Barmhartig. Zal Hij niet het goede voor u zoeken! Zal Hij niet weldoen! Zal Hij u niet met liefde, zorg en trouw omringen! Zal het u niet aan iets ontbreken!

Barmhartig en genadig. Dan betekent dat “genadig”, dat is als een gevolg van Zijn barmhartigheid. Dus Zijn hart vol erbarmen maakt Zijn hand vol genade. Dus de Goddelijke daad is een daad van genade, die voortvloeit uit Zijn barmhartig hart. Zo ben Ik, zegt de Heere.

En dat niet alleen. Lankmoedig en groot van weldadigheid en waarheid. Lankmoedig, want u bent hier naar toe gekomen met heel uw register van zonde en schuld. En vandaag leek het er ook al niet op. U bent niet geweest die u had moeten zijn, en gisteren niet, en al de dagen van uw leven niet. En God heeft u nog niet gestraft. Lankmoedig, taai van geduld. Zijn geduld over u is groot. Lang. Hij heeft toch het volste recht in Zijn Goddelijke gerechtigheid, om u op het ogenblik van uw zonde te slaan, zoals Hij Korach, Dathan en Abiram direct bestrafte. Of niet? Is het voor u ook een wonder dat de vloer dicht blijft? Dat wij niet als gemeente levend ter helle varen. Zoals het voor dat volk een wonder was, dat ze daar in de woestijn op de bodem bleven staan.

Lankmoedig en groot van weldadigheid. Dus Zijn daden zijn tot wel, tot nut, tot voordeel. Groot van weldadigheid. Het spoelt als het ware over. Zo groot dat het onbevattelijk is. Maar Zijn weldadigheid is altijd gebonden aan waarheid. Dat betekent dat de Heere een recht spoor trekt en nooit om uw en mijn zonde heen gaat. Ook niet na ontvangen genade. Daar moet je niet op rekenen. Kijk, het kan natuurlijk wezen, en zo is het ook, dat een mens met genade van zijn schuld en zonde is verlost. Van verleden, van heden en van toekomst. Maar je moet niet denken, dat als er weer een zonde de kop opsteekt, of je struikelt weer, of die boezemzonde is weer zo begerlijk, of je gaat weer op in de dingen van de wereld en van de tijd, dat er geen afstand tussen God en je ziel zou ontstaan. Dat moet je niet denken. Dan komt er een grote afstand. Dan is het weer noodzakelijk dat de Heere in de weg van vergeving en genade het weer tot een vlak veld maakt.

Bent u er ook achter gekomen dat je de breuk wel kunt slaan, maar dat je de breuk nooit kunt opheffen?

Groot van weldadigheid en waarheid. De Heere gaat in de weg van waarheid Zijn weldadigheid groot maken. Zie maar. “Die de weldadigheid bewaart aan vele duizenden”. En dan nog denken dat God zo krap is, en dat het maar een enkeling zou wezen enzo. En dan nog denken: “Nou ja, wie weet, en laat ik er maar veel om vragen, misschien is God te bewegen”. Hier blijkt dat de Heere in Zichzelf bewogen is. Weet u wie er onbeweeglijk zijn? Dat zijn wij. We blijven maar zitten. En we zitten gekluisterd aan het stof als God ons niet in beweging brengt. Daar spreekt de tekst ook over. “Die de weldadigheid bewaart aan vele duizenden. Die de ongerechtigheid en overtreding en zonde vergeeft”.

Maar dan: “Die de schuldige geenszins onschuldig houdt”. Wat betekent dat voor u en voor mij? Dat betekent dit, dat de Heere ons aanziet en ons als schuldig bestempelt. En de schuldige zal geenszins onschuldig gehouden worden. Dus die ligt onder Gods wraak en straf. En die wordt uitgesloten van de Goddelijke weldadigheid die zichzelf onschuldig blijft noemen, die zegt dat hij geen schuld heeft voor God. Die misschien wel zegt: “Ik heb negen geboden overtreden, maar één heb ik er gehouden”. Wel, de Heere zegt: “Wie in één gebod struikelt, struikelt in alle geboden”. Die het niet uit zijn mond krijgt gewrongen en die het niet met zijn hart wil belijden dat hij ten enenmale totaal schuldig, bedorven, verdoemelijk is voor God, die sluit zich uit van de werking van de Goddelijke genade. Dat is het. Dus de Heere sluit niet uit, maar de mens sluit uit. De mens, u en ik, waarvan gezegd moet worden, dat zegt de Heere in Zijn Woord: “Gij hebt niet gewild dat Ik Koning over u zou zijn”. Die mens. Dus wij sluiten ons allemaal uit. We willen niet. We hoeven niet. We begeren niet. Ziet u hoe noodzakelijk het is dat de Heere ingrijpt?! Omdat we aan alle kanten schuldig liggen. Want de Heere wordt bekend gemaakt als de God Die de ongerechtigheid en overtreding en zonde vergeeft.

Dus er is openbaar gemaakt wat er in Gods hart is en wat er in Zijn hand is. Dat er in Zijn hart barmhartigheid is en in Zijn hand genade. En nu wordt er openbaar gemaakt wat er in ons hart en in onze hand is. Wat vindt God in ons hart? Hij vindt in ons hart ongerechtigheid. En wat vindt Hij in onze gedachten? Overtreding. En wat vindt Hij in onze hand? Zonde. Dus hart, hoofd en hand stemmen in het kwaad overeen in ons mensenkinderen. En het is als het ware in deze woorden dat de Heere zegt: “Mens toch, beken het nu eens, belijd het nu eens voor Mijn aangezicht, ben het er nu eens mee eens dat u zo bent en dat u zo blijft”. Weet u wanneer u het er mee eens wordt? Als u ligt opgeborgen in de voorbede van de Meerdere Mozes. Als u ligt opgeborgen in de bede van de Heere Jezus Chris-

tus. Die niet bidt voor de wereld, maar Die bidt voor degenen die de Vader Hem gegeven heeft.

Hij houdt de schuldige geenszins onschuldig, bezoekende de ongerechtigheid der vaders aan de kinderen en de kindskinderen in het derde en vierde lid. Bezoekende. Dus Hij komt er op terug. En dat woord “bezoeken” wil zoveel zeggen als met Zijn straffende hand, tegen komen, er op terug komen in Zijn wraak, in Zijn rechtvaardige toorn. Zo maakt de Heere Zich bekend. Groot van barmhartigheid en genade. Maar tegelijkertijd ook de God Die de waarheid bewaart en die de mens bij zijn schuld bepaalt. En die bekendmaking van de Heere maakt dat Mozes zich ter aarde buigt. Wat staat ons ook anders te doen! We lezen van de apostel Johannes, een kind Gods: “Toen ik Hem zag, viel ik als dood aan Zijn voeten”. Zie hier bij Mozes hetzelfde. Hij buigt zijn hoofd in het stof. Hij vernedert zich voor de Heere. Verheffing en hoogmoed past ons niet. Maar de nederigen neemt Hij aan in genade. Dat is het laatste nog, maar we gaan eerst samen zingen van Psalm 78 en daarvan het 27^e vers.

*Ja, zonder vrees mocht Isrel veilig trekken;
Het zag de zee zijn haat'ren overdekken;
Want God, hun God, bracht hen bevrijd van banden
Naar 't land, door Hem geheiligd uit de landen,
Tot dezen berg, dien Zijne hand verkreeg,
En die daarna ten hoogsten luister steeg.*

Zo deed de Heere Zijn Wezen oprijzen voor het aangezicht van Mozes. En Mozes knielt neer. Mozes nu haastte en neigde het hoofd ter aarde en boog zich. Welk hoofd? Waarvan straks geschreven staat dat het blonk vanwege de heerlijkheid des Heeren. Je kon het aan Mozes zijn gelaat zien dat hij des Heeren was. Ja, laat ik dat toch maar zeggen, dat het een droevig gegeven is als het aan de Kerk van Christus niet meer te zien is dat ze van een Ander is. Het kan weleens gebeuren dat je nog geen woord gezegd hebt en dat ze het al weten, in vijandschap: “Die moeten we hebben”. Of in overeenstemming: dat is er ook een die de Heere vreest.

Maar weet u wat er ook in ligt? Dat blinkende aangezicht, dat wijst toch ook op die Meerdere Mozes. Hij is het type van de Heere Jezus Christus. Het aangezicht van de Heere Jezus Christus straalt van de heerlijkheid des Heeren. En wat is dat, dat stralen met die heerlijkheid? Dat is toch bij de Heere Jezus Christus het tot uitdrukking komen van Zijn vriendelijkheid, van Zijn heerlijke barmhartigheid. Dat juist de Heere Jezus Christus, met dat blinkende liefde-aangezicht geen mens bij Zich vandaan gestoten heeft, maar ze allen in

ontferming aannam en ze allen de waarheid bekend maakte. Natuurlijk, dat sneed en dat deed pijn. Maar vlees en bloed worden ook niet gespaard. Maar het was tot heil, tot nut en tot zaligheid van velen.

En Mozes ligt met zijn hoofd ter aarde en hij boog zich, en hij zei-de... Dan gaat Mozes zijn mond open doen en hij gaat een taal spreken wat een mens, bij wijze van spreken, niet betamelijk is uit te spreken. Maar weet u wat Mozes nu doet? En dat is ook het geloof. Hij grijpt zich vast aan het Woord van God.

Ik heb het u daarstraks gevraagd, of u dat weleens hebt mogen doen. Dat u aan dat Woord van God geklemd was? En bent u weleens terug gekeerd tot de troon der genade, die Hij u bekend gemaakt had, met een beloftewoord, een heerlijk zegenrijk woord? Dat u er mee geworsteld hebt aan de troon der genade. Ik hoor de psalmist zingen: "Gedenk aan het woord, gesproken tot Uw knecht, waarop Gij mij verwachting hebt gegeven".

Want wat doet Mozes? Hij zegt: "Heere, indien ik nu genade gevonden heb in Uw ogen..." Dus hij grijpt naar dat woord "genade", waar de Heere van gezegd had: "Genade is in Mijn hand, omdat Mijn hart vol is van barmhartigheid". Indien ik nu genade gevonden heb in Uw ogen. Dus op grond van Uw eigen woorden. Om mij kunt Gij het niet doen, en om het volk kunt Gij het niet doen. Maar doe het toch om Uws groten Naams wille, tot eer en verheerlijking van Uw Naam. Indien ik nu genade gevonden heb in Uw ogen, zo ga nu de Heere in het midden van ons. Kom alstUblieft terug en blijf bij ons.

Is de Heere voor u een God Die u uit de benauwdheid moet helpen, of bent u er om verlegen dat de Heere in de benauwdheid met u is? Zegt u het ook: "Ach, als de Heere maar bij mij is, dan kan ik elke weg gaan". Dat volk was nog steeds in de woestijn. Maar ze konden toch voorwaarts trekken als de Heere bij ze was, in dat openbaar maken van Zijn Wezen, in de betoningen van Zijn liefde.

Heb je die moeilijke weg weleens als makkelijk beleefd, toen de Heere kennelijk met je was? Heb je weleens een keer Psalmen mogen zingen in de nacht, dat de mensen om je heen zeiden: "Hoe is het mogelijk, dat kan toch nooit, zo'n diepe weg". Ach, en je kon met je God over muren springen en door benden dringen. En de Heere had tot je gezegd: "Al moet je ook door het vuur of door het water, Ik zal bij je zijn". Dat is waar Mozes om smeekt. "Zo ga nu de Heere in het midden van ons". Daarmee is Mozes weer het type van de Heere Jezus Christus. Die bidt voor Zijn volk om de kennelijk aanwezigheid van Zijn Vader in het leven. Ik bid niet dat Gij ze uit de wereld wegneemt, maar Ik bid U: "Bewaar ze in de wereld". En dat volk

van God is op geen andere manier te bewaren dan met Gods tegenwoordigheid.

U zag waar dat volk in beland is. Ze zijn om het gouden kalf gaan dansen. Maar als de Heere maar bij ze is, dan zijn ze bewaard. Doe het om Uzelf, zegt Mozes. Om het volk kan het niet, want dit is een hardnekkig volk. Ziet u dat staan? Er staat niet: Dit “was” een hardnekkig volk, en ze hebben een fout gemaakt met dat gouden kalf. Nee, dit “is” een hardnekkig volk. Daar kom je wel achter.

Wat dat is, hardkennig? Dat betekent: stijf van nek, dat dat niet te buigen is, niet te bewegen is, dat je zo onveranderlijk bent en blijft. Dat het wellicht voor je beleving al erger en erger wordt met je. Weet je waar dat goed voor is? Opdat ik minder worde, maar Hij zal was- sen, hoor ik de Doper zeggen.

Dit is een hardnekkig volk, doch vergeef. Hij vraagt dus om de uitwerking van de genade die in Gods hand is, vanwege de barmhartigheid die in Gods hart is. Het gevolg van de barmhartigheid en de genade van God is vergeving.

Dan blijkt Mozes ineens een mens te zijn, en toch ook zelf de Heere Jezus Christus nodig gehad te hebben. Dan blijkt Mozes een mens van gelijke bewegingen als wij te zijn, die om het bloed van de Middelaar verlegen was. “Vergeef onze ongerechtigheid”. Hij had niet gedanst om dat gouden kalf, en toch zegt hij “onze ongerechtigheid”, en “onze zonden”, en “neem ons aan tot een erfdeel”. Ziet u dat? Maar ook daarin lijkt Mozes weer op die gezegende Heere Jezus Christus, Die Zich één heeft gemaakt met Zijn volk. Die de broederen in alles gelijk geworden is, uitgenomen de zonde. Maar Hij is het Die de zonden en de schuld van de Zijnen op Zich heeft laten laden. Hij is het Die daar onder is bezweken, zeker wel gezien de bittere en smadelijke dood des kruises. Hij is het Die in die weg betaald heeft voor al dat volk, waardoor het is dat Mozes bidden kan: “En neem ons aan tot een erfdeel”. Dat betekent dus niet: “Wilt U zorgen dat wij in dat beloofde land aan komen en ons erfdeel krijgen”. Maar hij zegt: “Neem “ons” aan tot een erfdeel”. Dat is: dat wij eeuwig van U zouden zijn. Dat niet Uw gaven zozeer van ons zouden zijn. Dat is niet het hoogste. Maar dat wij van U zouden zijn. Dat wij vast liggen in Uw Goddelijke handen, in Uw barmhartige hart. Daar gaat het hem om.

Is het u daar ook om begonnen? Dat de Heere u aanneemt tot een erfdeel. Dat u de Zijne bent en Hij de uwe. Dat de Heere bij de mond van de profeet Jesaja spreekt: “Troost, troost Mijn volk”. Dus wat Mijn eigendom is. En een volk aan wie Ik Mijzelf heb gegeven, zal ulieder God zeggen.

Dus Hij neemt aan om Zichzelf bekend te maken. Daar moet ik u nog op wijzen. Dat zoals de Heere Zich hier aan Mozes bekend gemaakt heeft, als de middelaar van het Oude Verbond, zo is het dat de Heere in de Middelaar van het Nieuwe Verbond, in de Heere Jezus Christus, een volk aanneemt tot Zijn eigendom, om Zichzelf in de Heere Jezus Christus aan dat volk bekend te maken als hun God en Vader. De Heere Jezus zegt het Zelf: “Die Mij gezien heeft, heeft de Vader gezien”.

Kent u God? Is Hij u geopenbaard? Is Zijn Wezen al eens voor u opgerezen? Is Hij hoog en groot in uw bestaan getreden? En bent u een onderworpen gebleken? Is het uw begeren achteraan te komen, Hem te volgen door bezaaid en onbezaaid land? Hem te gehoorzamen. Hebt u ook zo’n hekel aan de zonde gekregen? Bent u ook zo bang omdat de wereld zo lokt en het vlees zo begeert? Zie dan de Heere... Een enkel woord. Dat gaan we niet meer woord voor woord langs. Dat kan niet meer. Hoe de Heere Zijn bevelen geeft aan Mozes, aan de middelaar van het Oude Verbond. “Draag dat Mijn volk op en leer ze in die wegen te wandelen”.

Zo is het Christus Die de wet in schrijft in de harten van Gods volk. Die wet die ook in het stuk der dankbaarheid immers, in de Heidelbergse aan de orde komt. Om die te doen uit dankbaarheid.

En zie wat er van Mozes geschreven staat. Dat hij in gaat om Gods woorden te horen, en weer uit gaat om Gods woorden aan het volk bekend te maken.

Zie daar wat Christus doet in het leven van Gods Kerk, dat Hij het uit de Heere, uit Zijn Vader neemt, van Hem hoort en het Zijn volk bekend maakt. Dat Hij in gaat in het binnenst heiligdom om de heilgeheimen te horen en te weten, bij wijze van spreken, en uit gaat om Zijn volk te zegenen en dat bekend te maken, het heerlijk Wezen van God. Telkens opnieuw en telkens meer, opdat er een verdieping zou zijn in de kennis van God en Goddelijke zaken aan uw ziel. Opdat het eindelijk zo ver mag komen dat u totaal wanhoopt aan al het uwe en al uw hoop is gevestigd op Hem. Dat u net als Kohlbrugge als een verlorene in uzelf klemmt, vastklemmt aan dat heerlijke Woord van God. Die God Die niet liegen kan, en Die de trouw en de waarheid bevestigt en bewaart van geslacht tot geslacht, en tot in alle eeuwigheid.

Toen heeft de Heere Zijn volk bezocht.

Ach, dat we er van weten zouden, dat de Heere ons bezoekt in deze weg. Dit is tot ons eeuwig nut en voordeel. En dat niet alleen. Het is tot eeuwige grootmaking van Zijn Naam. Want dat is het hoogste doel van al degenen die de Zijnen zijn, dat de Heere de eer en de aanbidding zou ontvangen uit aller hart en mond.

Geve God de rijke zegening van Zijn Woord in het mid-den van de gemeente.

AMEN.

Dankgebed.
Slotzang Psalm 148 : 4
Zegenbede.